

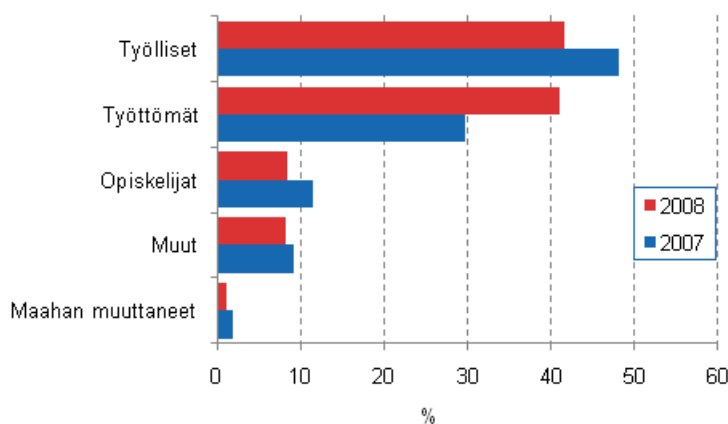
Työssäkäynti 2009

Työttömien taustat

Vuoden 2009 lopun työttömistä suuri osa työttömiä jo vuotta aiemmin

Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston mukaan vuoden 2009 lopussa työttömänä olleista yli 40 prosenttia oli töissä vuotta aiemmin, ja lähes yhtä suuri osa oli työttömänä. Opiskelemissa työttömistä oli vuotta aiemmin alle 10 prosenttia. Tieto työttömyydestä perustuu työ- ja elinkeinoministeriön työttömien työnhakijoiden rekisteriin.

Vuoden 2009 työttömien toiminta vuosien 2007 ja 2008 lopussa

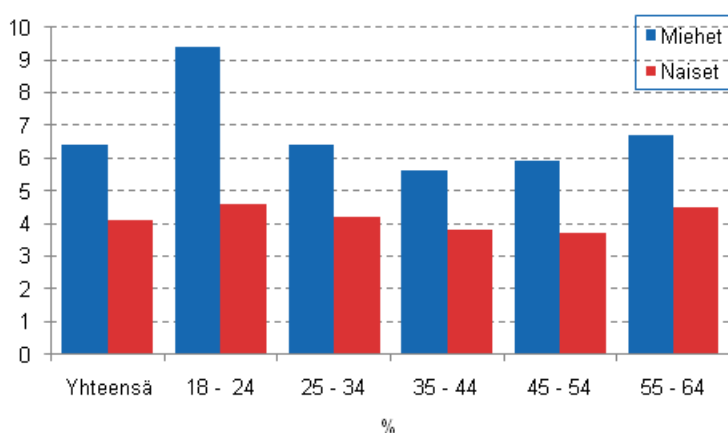
Vuoden 2009 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 299 864, joista miehiä oli 179 980 ja naisia 119 884. Vuoden 2008 lopusta työttömien määrä kasvoi 66 000 eli 28 prosenttia. Miesten työttömyys kasvoi 35,5 prosenttia ja naisten 19,1 prosenttia. Eniten työttömyys kasvoi nuorten, alle 30-vuotiaiden ikäryhmissä: nuorten työttömien miesten määrä kasvoi lähes 50 prosenttia ja naisten noin kolmekymmentä prosenttia. Kokonaistyöttömyysaste nousi 2,5 prosenttiyksikköä 8,9 prosentista 11,5 prosenttiin ja oli nuorten kohdalla tätäkin suurempi. Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste nousi 4,5 ja 25–29 -vuotiaiden työttömyysaste 3,6 prosenttiyksikköä.

Työttömyysriski suurin nuorilla miehillä

Työttömyysriskillä kuvataan työllisistä työttömäksi joutuneiden osuutta. Riski voidaan laskea sukupuolen ja iän mukaan tai vaikkapa eri toimialoille.

Työllisen miehen riski joutua työttömäksi vuonna 2009 oli 6,4 ja naisen 4,1 prosenttia. Miesten riski oli 58 prosenttia korkeampi kuin naisten. 18–24 -vuotiaiden ikäluokassa miesten riski on yli kaksinkertainen naisiin verrattuna, kaikissa muissa ikäluokissa se on noin 50 prosenttia korkeampi. Edelliseen vuoteen verrattuna miesten työttömyysriski kasvoi 48 prosenttia ja naisten 37 prosenttia. 18–24 -vuotiaiden miesten riski kasvoi 47 ja naisten 43 prosenttia. Kasvu oli lähes sama muissakin ikäluokissa. Miehet kärsivät työttömyydestä enemmän kuin naiset kaikissa ikäryhmissä ja miesten työttömyysriski kasvaa nopeammin kuin naisten.

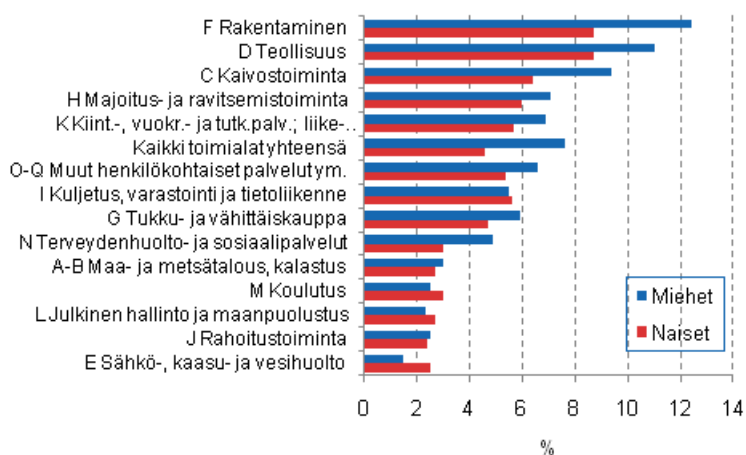
Työllisten työttömyysriski sukupuolen ja iän mukaan vuonna 2009

Vuoden 2009 lopun työttömistä oli työllisenä vuoden 2007 lopussa 144 601. Määrällisesti eniten työttömäksi joutui teollisuuden toimialalta 43 000 henkilöä. Seuraavaksi eniten kiinteistö-, vuokraus- ja tutkimuspalveluista ja liike-elämän palveluista (20 000), rakentamisesta (19 000) ja tukku- ja vähittäiskaupasta (15 000). Etenkin teollisuus ja rakentaminen ovat vahvasti miesvaltaisia toimialoja. Vähiten työttömäksi taas joutui kaivostoiminnasta (440), sähkö-, kaasu- ja vesihuollosta (270) sekä rahoitustoiminnasta (1100). Näistä etenkin kaivostoiminta ja sähkö-, kaasu- ja vesihuolto ovat suhteellisen pieniä toimialaryhmiä.

Suurin työttömyysriski oli rakentamisessa, 12,1 prosenttia, teollisuudessa 10,4 prosenttia ja kaivostoiminnassa 9,1 prosenttia. Pienin riski taas oli sähkö-, kaasu- ja vesihuollosta 1,7 prosenttia, rahoitustoiminnassa 2,4 prosenttia ja julkisessa hallinnossa ja maanpuolustuksessa 2,5 prosenttia. Miesten ja naisten riski joutua työttömäksi on hyvin erilainen: lähes kaikilla aloilla miesten työttömyysriski on huomattavasti suurempi. Jopa miesvaltaisilla aloilla, kuten rakentamisessa ja teollisuudessa, miesten riski joutua työttömäksi on 2-3 prosenttiyksikköä suurempi. Siten työttömäksi joutuneiden miesten lukumäärä onkin huomattava näiltä toimialoilta. Kuljetuksen, koulutuksen, julkisen hallinnon ja rahoitustoiminnan toimialoilla naisten työttömyysriski on suurempi tai lähes yhtä korkea kuin miesten.

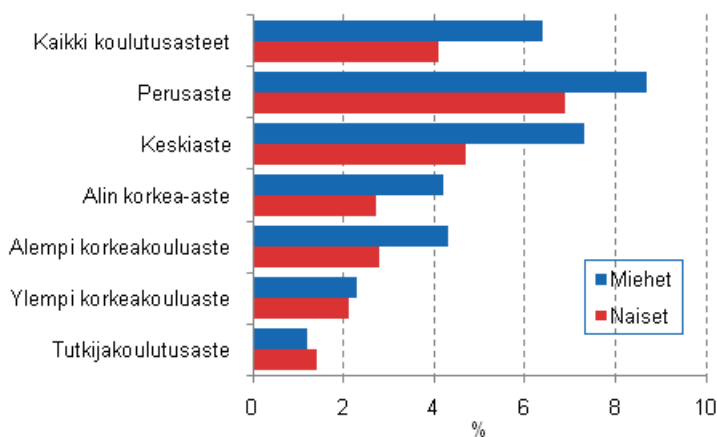
Työttömyysriski toimialoittain

Työttömyysriski matalin korkeasti koulutetuilla

Koulutusasteen mukaan tarkasteltuna suurin riski joutua työttömäksi on vain perusasteen koulutuksen suorittaneilla. Vuoden 2008 työllisistä, joilla oli vain perusasteen koulutus, oli vuoden 2009 lopussa työttömänä kahdeksan prosenttia. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneista työllisistä työttömäksi joutui kolme prosenttia. Miesten riski joutua työttömäksi oli kaikissa koulutusasteissa suurempi kuin naisten, joskin erot olivat pienempiä ylemmillä koulutusasteilla.

Työttömyysriski koulutusasteittain

Maakunnittain suurin riski joutua työttömäksi oli Päijät-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa, joissa vuoden 2008 lopun työllisistä oli vuotta myöhemmin työttömänä noin seitsemän prosenttia. Vähiten työttömäksi joutui vuoden 2008 työllisistä Ahvenanmaalla, Uudellamaalla, Itä-Uudellamaalla sekä Pohjanmaalla, joissa työttömäksi joutumisen riski vaihteli 1,7 prosentista 4,3 prosenttiin. Miesten riski joutua työttömäksi oli kaikissa maakunnissa naisten riskiä suurempi. Savon maakunnissa, Kymenlaaksossa ja Kainuussa miesten työttömyysriski oli yli kolme prosenttiyksikköä suurempi.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Työttömyysriski maakunnittain 2009, molemmat sukupuolet.....	5
Työttömyysriski maakunnittain 2009, miehet.....	5
Työttömyysriski maakunnittain 2009, naiset.....	6
Laatuseloste.....	7

Liitetaulukot

Työttömyysriski maakunnittain 2009, molemmat sukupuolet

Alue	Tiedot		
	Työlliset 2008	Työttömät 2009, jotka työllisiä 2008	Työttömyysriski 2009 (%)
Koko maa	2 377 181	124 174	5,2
Uusimaa	713 247	27 468	3,9
Itä-Uusimaa	44 295	1 770	4,0
Varsinais-Suomi	210 161	11 368	5,4
Satakunta	96 168	5 367	5,6
Kanta-Häme	76 755	3 915	5,1
Pirkanmaa	215 199	13 694	6,4
Päijät-Häme	85 638	5 934	6,9
Kymenlaakso	75 270	4 719	6,3
Etelä-Karjala	54 596	3 507	6,4
Etelä-Savo	61 755	3 574	5,8
Pohjois-Savo	100 472	6 174	6,1
Pohjois-Karjala	63 556	4 265	6,7
Keski-Suomi	112 455	6 971	6,2
Etelä-Pohjanmaa	81 366	4 449	5,5
Pohjanmaa	80 511	3 477	4,3
Keski-Pohjanmaa	28 672	1 393	4,9
Pohjois-Pohjanmaa	160 045	9 294	5,8
Kainuu	30 907	2 080	6,7
Lappi	72 153	4 520	6,3
Ahvenanmaa	13 960	235	1,7

Työttömyysriski maakunnittain 2009, miehet

Alue	Tiedot		
	Työlliset 2008	Työttömät 2009, jotka työllisiä 2008	Työttömyysriski 2009 (%)
Koko maa	1 198 379	76 381	6,4
Uusimaa	347 291	16 628	4,8
Itä-Uusimaa	22 437	1 033	4,6
Varsinais-Suomi	105 478	7 076	6,7
Satakunta	49 633	3 154	6,4
Kanta-Häme	38 753	2 373	6,1
Pirkanmaa	109 733	8 581	7,8
Päijät-Häme	43 132	3 609	8,4
Kymenlaakso	38 797	3 048	7,9
Etelä-Karjala	28 209	2 185	7,7
Etelä-Savo	31 328	2 288	7,3
Pohjois-Savo	50 956	3 985	7,8
Pohjois-Karjala	32 326	2 570	8,0
Keski-Suomi	57 944	4 143	7,2
Etelä-Pohjanmaa	42 615	2 831	6,6
Pohjanmaa	42 289	2 334	5,5
Keski-Pohjanmaa	14 983	827	5,5
Pohjois-Pohjanmaa	83 292	5 594	6,7

Alue	Tiedot		
	Työlliset 2008	Työttömät 2009, jotka työllisiä 2008	Työttömyysriski 2009 (%)
Kainuu	15 666	1 283	8,2
Lappi	36 600	2 722	7,4
Ahvenanmaa	6 917	117	1,7

Työttömyysriski maakunnittain 2009, naiset

Alue	Tiedot		
	Työlliset 2008	Työttömät 2009, jotka työllisiä 2008	Työttömyysriski 2009 (%)
Koko maa	1 178 802	47 793	4,1
Uusimaa	365 956	10 840	3,0
Itä-Uusimaa	21 858	737	3,4
Varsinais-Suomi	104 683	4 292	4,1
Satakunta	46 535	2 213	4,8
Kanta-Häme	38 002	1 542	4,1
Pirkanmaa	105 466	5 113	4,8
Päijät-Häme	42 506	2 325	5,5
Kymenlaakso	36 473	1 671	4,6
Etelä-Karjala	26 387	1 322	5,0
Etelä-Savo	30 427	1 286	4,2
Pohjois-Savo	49 516	2 189	4,4
Pohjois-Karjala	31 230	1 695	5,4
Keski-Suomi	54 511	2 828	5,2
Etelä-Pohjanmaa	38 751	1 618	4,2
Pohjanmaa	38 222	1 143	3,0
Keski-Pohjanmaa	13 689	566	4,1
Pohjois-Pohjanmaa	76 753	3 700	4,8
Kainuu	15 241	797	5,2
Lappi	35 553	1 798	5,1
Ahvenanmaa	7 043	118	1,7

Laatuseloste

Relevanssi

Työssäkäyntitilastossa tuotetaan keskeiset työssäkäyntiä koskevat tiedot vuosittain. Ennen vastaavia tietoja voitiin tuottaa ainoastaan väestölaskentavuosina. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Vuodesta 1993 lähtien on tuotettu myös ennakkotietoja työssäkäynnistä.

Tuotettavia tietoja ovat muun muassa väestön pääasiallinen toiminta, elinkeinokanta, ammattiasema, työpaikkojen lukumäärä, työpaikan sijainti, väestön ja työvoiman koulutus- ja tulotiedot. Tietoja voidaan tuottaa kaikilla hallinnollisilla alueilla ja koordinaattipohjaisilla alueilla (esim. postinumeroalueet, karttaruudut, kuntien osa-alueet).

Tilaston viiteajankohta on vuoden viimeinen viikko, mutta tilasto sisältää myös kertymätietoja tilastovuoden ajalta (esim. tulotiedot, työ- ja työttömyyskuukaudet). Vuosilta 1990, 1993, 1995 ja 2000 on saatavissa tietoja ammatista ja sosioekonomisesta asemasta. Tiedot ammatista ja sosioekonomisesta asemasta on tuotettu vuosittain vuodesta 2004 lähtien.

Vuodesta 1993 lähtien työssäkäynnistä on tuotettu myös ennakkotietoja. Ennakkotietoja käytettäessä on kuitenkin otettava huomioon, että aineistojen keskeneräisyydestä johtuen ennakkotietojen mukaiset työllisten määrät poikkesivat vuoteen 2005 saakka lopullisista luvuista ± 1 prosenttia koko maan tasolla. Tällä hetkellä vaihtelu on 0,2–0,3 prosenttia. Kunnittain vaihtelu voi olla suurempaakin.

Menetelmäkuvaus

Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta. Suoraa tiedonkeruuta tapahtuu vain toimipaikkatietojen määrittämisessä monitoimipaikkaisten yritysten ja kuntien toimintayksiköiden palveluksessa oleville.

Yhteensä lopullisen työssäkäyntitilaston tilastotiedoston valmistumisessa käytetään noin 40 eri rekisterin tai tietoaaineiston tietoja. Keskeisimpiä näistä ovat:

- väestötietojärjestelmä (Väestörekisterikeskus)
- verotuksen eri aineistot
- yksityisen sektorin erilaiset työ- ja palvelussuhderekisterit
- valtion- ja kuntien palvelussuhderekisterit
- työministeriön työnhakijarekisteri
- Kansaneläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen eläkerekisterit
- eri opiskelijarekisterit
- pääesikunnan varusmiesrekisteri
- Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteri ja julkisyhteisöjen rekisteri
- Tilastokeskuksen tutkintorekisteri

Rekistereiden lisäksi tehdään joitakin lomakekyselyitä:

- tiedustelu monitoimipaikkaisissa yrityksissä työskentelevien toimipaikoista
- kuntien toimintayksiköiden ja niiden monitoimipaikkaisuuden tiedustelu
- tiedustelu kunnan monitoimipaikkaisissa toimintayksiköissä työskentelevien toimipaikoista

Keskeistä järjestelmässä on se, että rekistereiden tunnusjärjestelmät ovat niin hyvät, että eri tietojen yhdisteleminen on mahdollista. Rekisterit voivat sisältää päällekkäistä tietoa, osin myös ristiriitaista tietoa. Olennaista on, että rekisterit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyys toisaalta varmistaa sen, että järjestelmä ei ole niin haavoittuva; jos esim. työeläkejärjestelmästä ei saada tietoa työsuhteesta, voidaan tieto henkilön työllisyydestä päätellä verotuksen tietojen kautta.

Useat tiedot työssäkäyntitilastoon voidaan saada suoraan jostakin rekisteristä niitä juurikaan muuttamatta tai muokkaamatta. Tällaisia tietoja ovat esim. henkilön demografiset tiedot tai tulo- ja varallisuustiedot. Monia tietoja tuotetaan myös ns. rekisteriestimointimenetelmällä, jossa käyttämällä hyväksi samanaikaisesti useita rekisteriaineistoja määritellään jokaiselle henkilölle kunkin muuttujan arvo. Esimerkkinä tällaisesta muuttujasta on henkilön pääasiallinen toiminta. Sen päättelyssä tarvitaan tietoja henkilön iästä, työsuhteista, työttömyydestä, opiskelusta, eläkkeen saamisesta jne. Päättelysäännöt on muodostettu siten, että ne tuottavat mahdollisimman lähelle lomakepohjaisesti kerättyjen tietojen mukaisia tietoja. Päättelysääntöjen muodostamisessa on apuna käytetty aikaisempien väestölaskentojen tietoja ja rekisteritietoja samalta ajankohdalta. Päättelysääntöihin sisältyy myös eri aineistojen priorisointi niissä tapauksissa, kun tiedot ovat ristiriitaisia.

Oikeellisuus ja tarkkuus

Suomessa rekisteripohjaisten tietojen luotettavuutta tutkittiin jo ennen päätöksentekoa rekisteripohjaiseen väestölaskentajärjestelmään siirtymisestä. Vuosien 1980 ja 1985 laskennoissa väestön taloudellista toimintaa ja työssäkäyntiä kuvaavat tiedot kerättiin vielä lomakkeilla, mutta samanaikaisesti oli saatavilla myös rekisteripohjaisia tietoja. Vuoden 1980 väestölaskennassa tehtiin vertailututkimus 20 kunnan osalta ja vuoden 1985 väestölaskennan yhteydessä kaikkien kuntien osalta. Tutkimuksessa verrattiin rekisteripohjaisesti määriteltyä tietoa väestön pääasiallisesta toiminnasta ja ammattiasemasta lomakkeella kerättyyn tietoon. Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen osalta todettiin niin pieniksi, että päätös rekisteripohjaiseen tilastotuotantoon siirtymisestä voitiin tehdä.

Ensimmäisen kokonaan rekisteripohjaisen väestölaskennan yhteydessä vuonna 1990 tehtiin laaja luotettavuustutkimus. Näitä rekisteritilastoja verrattiin otospohjaisen lomaketiedustelun antamiin tietoihin. Otos käsitti noin 2 prosenttia rakennuksista, asunnoista ja henkilöistä. Luotettavuustutkimus osoitti, kuinka suurella osalla lomaketieto ja rekisteritieto poikkesivat toisistaan, mutta ei lopulta sitä kumpi tieto on oikea. Esim. usean työn tekijä ilmoittaa lomaketiedustelussa pääasialliseksi työkseen eri toimen kuin mihin rekisteripäättelyssä päädytään. Työssäkäyvä opiskelija tulee määritellyksi rekisteritiedoilla väistämättä työlliseksi, vaikka hän itse jättäisi työnsä kertomatta. Tutkimukset ovat osoittaneet, ettei rekisteripohjaisten ja lomakepohjaisten tietojen ero ole suurempi kuin kahden lomakepohjaisen tiedon välinen ero. Vertailututkimuksia on julkaistu Tilastokeskuksen sarjoissa.

Tärkeimmäksi vuosittaisen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston laadunvalvontamenetelmäksi on kehittynyt vuosittainen laadunvalvonta, joka perustuu työvoimatutkimuksen käyttöön vertailuaineistona. Myös vuoden 1995 ja 2000 väestölaskennan luotettavuustutkimus perustui työvoimatutkimuksen käyttöön vertailutietona.

Työvoimatutkimuksen käyttö vertailuaineistona toimii kahdella tasolla. Toisaalta seurataan näiden kahden menetelmän tuottamien tulosten tasoa ja toisaalta seurataan, miten hyvin yksikkötasolla menetelmät tuottavat samalla tavoin luokiteltua tietoa. Yksikkötason vertailu tehdään ristiintaulukoimalla työvoimatutkimuksen otosaineiston henkilöiden saman ajankohdan rekisteripohjaiset ja haastatteluun perustuvat tiedot pääasiallisesta toiminnasta ja toimialasta keskenään. Vertailuja on tehty vuodesta 1987 lähtien, jolloin poikkeamat analysoitiin varsin tarkkaan.

Usein poikkeamat ovat selitettävissä rekisterijärjestelmän ja haastattelumenetelmän eroilla eikä aina voida yksikäsitteisesti sanoa, kumpi menetelmä tuottaa oikean tuloksen eli välttämättä haastattelemallakaan saatu tieto ei ole absoluuttisen oikea. Usein todellisuudessa on niin, että henkilö itse tai haastattelija joutuu tekemään saman päätöksen ristiriitaisen informaation tilanteessa, johon rekisterimenetelmässä on laadittu yksikäsitteinen sääntö. Rekisterimenetelmän etuna on tällöin sen loogisuus, kone tekee ratkaisun aina samalla tavalla, kun taas saman informaation omaavat kaksi henkilöä voivat päätyä eri lopputulokseen.

Ajantasaisuus

Työssäkäyntitilasto tehdään vuosittain. Työssäkäyntitilaston henkilöperusjoukko kuvaa vuoden viimeisen päivän tilannetta. Tiedot henkilön toiminnasta ja työpaikasta ovat vuoden viimeiseltä viikolta. Tilastossa on myös kertymätietoja koko vuodelta (esim. tulotiedot, työssäolo- ja työttömyyskuukaudet). Ennakkotiedot

valmistuvat noin 12 kuukautta viiteajankohdan jälkeen. Lopullisista tiedoista pääasiallinen toiminta ja ammattiasema valmistuvat noin 16 kuukautta ja loput tiedot noin 22 kuukautta viiteajankohdasta.

Saatavuus

Työssäkäyntitilaston kunnittaiset tiedot työllisistä, työpaikoista ja pääasiallisesta toiminnasta ovat saatavilla Tilastokeskuksen internet-sivuilta, maksuttomasta StatFin-tilastopalvelusta. Maksullisessa Väestötilastopalvelussa on eritellympää tietoa, myös kuntien osa-alueittain. Aineistoista tehdään myös eritysselvityksiä asiakkaan pyynnöstä.

Vuosina 1987-2001 työssäkäyntitilaston tietoja on julkaistu erillisissä työssäkäyntitilaston julkaisuissa. Viimeinen paperimuotoinen julkaisu, Työssäkäyntitilasto 2000-2001, sisältää työssäkäyntitilaston vuoden 2000 lopullisia ja vuoden 2001 ennakkotietoja.

Vertailukelpoisuus

Työssäkäyntitilaston laatiminen on aloitettu vuodesta 1987. Työssäkäyntitilaston perusjoukko ja määrittelyt ovat pysyneet suunnilleen samana vuodesta 1987 lähtien. Tilastossa käytetyt luokitukset ovat muuttuneet vuosien mittaan. Mm. toimialaluokitus on muuttunut vuonna 1993, 2001 ja 2007 ammattiluokitus vuonna 1995. Luokitusmuutokset vaikuttavat aikaisempien vuosien vertailtavuuteen, sillä täydellisiä avaimia ei kaikkien luokitusten välille voi rakentaa.

Ennen vuotta 1987 väestön taloudellista toimintaa kuvaavia kuntatasoisia tietoja on tuotettu lomakepohjaisissa väestölaskennoissa (vuosilta 1950, 1960, 1970, 1975, 1980 ja 1985). Erot rekisteripohjaisesti ja lomakepohjaisesti tuotettujen tietojen välillä ovat osoittautuneet sen verran pieniksi, että vertailtavuutta ajassa voidaan pitää suhteellisen hyvänä muiden kuin em. luokitusmuutosten vuoksi.

Tilastossa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen luokitus- ja metatietopalvelujen kotisivuilta sekä painetuista luokituskäsikirjoista.

Yhtenäisyys

Tietoja väestön toiminnasta saadaan myös Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksesta, joka on kuukausittain tehtävä otostutkimus. Tiedot poikkeavat keruutavasta ja työllisten päättelystä johtuen jonkin verran työssäkäyntitilaston tiedoista. Muun muassa työllisten määrä on työvoimatutkimuksessa joitakin prosentteja suurempi.

Työministeriö julkaisee tilastoa työttömien työnhakijoiden määrästä. Työministeriön työnhakijarekisterin tiedot kertovat työttömien työnhakijoiden määrän kuukauden viimeisenä arkipäivänä. Työssäkäyntitilaston tieto työttömyydestä perustuu työministeriön työnhakijarekisterin tietoihin. Siten työssäkäyntitilaston ja työministeriön luvut työttömyydestä ovat suhteellisen lähellä toisiaan

Lisätietoja

Kaija Ruotsalainen (09) 1734 3599

Pekka Myrskylä (09) 1734 3555

Vastaava tilastojohtaja:

Jari Tarkoma (09) 1734 3625

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työssäkäyntitilasto 2009, Tilastokeskus